

ADMINISTRATÍVNOPRÁVNA ZODPOVEDNOSŤ ZA ÚČASŤ NA AKADEMICKOM PODVODE: FYZICKÉ A PRÁVNICKÉ OSOBY V SYSTÉME SPRÁVNEHO TRESTANIA

ADMINISTRATIVE LIABILITY FOR PARTICIPATION IN ACADEMIC FRAUD: NATURAL PERSONS AND LEGAL ENTITIES IN THE ADMINISTRATIVE PUNISHMENT SYSTEM

*Stanislava Sopková*¹

<https://doi.org/10.33542/SIC2026-1-07>

ABSTRAKT

Predkladaný článok sa zameriava na kritickú analýzu právnej úpravy správneho trestania účasti na akademickom podvode, ktorý sa do slovenského právneho poriadku zaviedol novelizáciou zákona o vysokých školách v roku 2022. Osobitná pozornosť sa sústreďuje na odôvodnenosť primeranosti sankčných mechanizmov, ktoré zákon de lege lata upravuje, a to najmä pri zohľadnení výšky pokuty ukladanej za priestupok fyzickým osobám, ako aj obmedzeným možnostiam individualizácie sankcie pri správnych deliktach právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb. Článok zároveň poukazuje na zásadné rozdiely v postavení týchto subjektov v správnom konaní, a to najmä v kontexte procesných práv a záruk pre páchatel'ov deliktov. Kriticky tak reflektuje aj na absenciu jednotnej a systematickej právnej úpravy správneho trestania právnických osôb v slovenskom právnom prostredí a upozorňuje na riziká, ktoré z toho vyplývajú z hľadiska dodržania základných práv judikovaných rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva pri výklade Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Cieľom článku nie je len reagovať na súčasné znenie zákona o vysokých školách, ale poskytnúť návrhy de lege ferenda, ktoré by mohli dopomôcť pri zefektívnení postupov správnych orgánov v konaní.

ABSTRACT

The paper focuses on the critical analysis of the legal regulation of administrative penalties for participation in academic fraud (including contract cheating and paper mills), which was incorporated into the Slovak legal system by the amendment to the Higher Education Act in 2022. Particular attention is drawn to the grounds for the proportionality of the sanction mechanisms regulated by the Act de lege lata, especially in the light of the value of the fines imposed on natural persons for misdemeanors and the limited possibilities for the individualisation of sanctions in the case of administrative offences committed by legal entities. The article also points to fundamental differences in the status of these entities in administrative proceedings, particularly in the context of procedural rights and guarantees for offenders. It also critically reflects on the absence of a unified and structured legal regulation of administrative punishment of legal entities in the Slovak legal environment and indicates the risks that arise from that in terms of compliance with the fundamental rights recognised by the

---

¹ Mgr., Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Slovenská republika
Comenius University Bratislava, Faculty of Law, Slovak republic.

case law of the European Court of Human Rights and its interpretation of the European Convention on Human Rights. The aim of this paper is not to only react to the current legislation, but also to provide proposals de lege ferenda that could be helpful in improving the efficiency of administrative bodies' practices.

I. ÚVOD

V posledných rokoch čoraz častejšie rezonujú v slovenskom akademickom aj spoločenskom prostredí otázky čestnosti a etiky vysokoškolského štúdia. Zvýšený záujem verejnosti o túto problematiku podnietil slovenského zákonodarcu k legislatívnej reakcii na narastajúci počet prípadov akademických podvodov. V nadväznosti na tieto podnety zákonodarca v roku 2022 novelizoval zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“)², čím rozšíril diapazón administratívnoprávnej zodpovednosti za porušovanie pravidiel akademickej integrity. Novelizáciou bol do zákona o vysokých školách zakotvený správny disciplinárny delikt akademického podvodu, ako aj nové skutkové podstaty priestupku a správneho deliktu účasti na akademickom podvode. Uvedené skutkové podstaty pritom systematicky priamo nadväzujú na správny disciplinárny delikt akademického podvodu a umožňujú v administratívnom konaní sankcionovať aj osoby stojace mimo akademickej obce, ktoré sa na akademickom podvode podieľajú.

Akademický podvod vo sfére verejného práva však nemožno považovať za úplné novum, ktoré by sa svojim premietnutím do zákonnej právnej úpravy vymykalo tradičnému prístupu iných zákonodarcov v európskom priestore. Zákonné ukotvenie nachádza nielen v slovenskom zákone o vysokých školách, ale je súčasťou právnych poriadkov aj iných európskych krajín, a to napríklad Rakúskej republiky³, Írskej republiky⁴ či Čiernej Hory⁵. Práve Čierna Hora sa javí ako jedna z prvých krajín, ktorá delikt akademického podvodu nezakotvuje len priamo v zákone o vysokých školách⁶, ale prijala samostatný zákon o akademickej integrite, čím flexibilnejšie reflektuje na pretrvávajúce formy porušovania pravidiel akademickej integrity a zdôrazňuje potrebu pre ich systematické celospoločenské odsúdenie.⁷

Predmetný zákon sa vzťahuje na všetkých členov akademickej obce ako aj na ďalšie osoby stojace mimo akademického prostredia, ktoré získali vysokoškolský titul,⁸ a zakazuje akékoľvek formy plagiátorstva, autoplagiátorstva či parafrázovania cudzích myšlienok alebo textov bez uvedenia ich pôvodného zdroja⁹. Článok 12 tohto zákona detailne vymedzuje aj ďalšie formy porušovania akademickej integrity, medzi ktoré zaraďuje aj tzv. *gifted authorship*. Predmetný pojem zahŕňa najmä kupovanie vysokoškolských prác (seminárnych, diplomových,

² Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 137/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

³ Rakúsky zákon o vysokých školách, oficiálne ako Universitätsgesetz 2002 sowie Änderung des Bundesgesetzes über die Organisation der Universitäten und des Bundesgesetzes über die Organisation der Universitäten der Künste (NR: GP XXI RV 1134 AB 1224 S. 111. BR: 6697 AB 6717 S. 690.), dostupné online z: <https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblPdf/2002_120_1/2002_120_1.pdf>. [cit. 11.11.2025].

⁴ Írsky zákon o kvalifikáciách a zabezpečení kvality (Vzdelávanie a odborná príprava) z roku 2012, oficiálne ako Qualifications and Quality Assurance (Education and Training) Act 2012, dostupné online z: <<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2012/act/28/enacted/en/print.html>>. [cit. 11.11.2025].

⁵ Čiernohorský zákon o akademickej integrite, „Law on Academic Integrity, The Official Register of Montenegro, No. 017/19“, ďalej ako „zákon č. 017/19 o akademickej integrite“, dostupné online z: <https://www.uceg.ac.me/skladiste/blog_6/objava_159199/fajlovi/00-0202%20The%20Law%20on%20Academic%20Integrity.pdf>. [cit. 11.11.2025].

⁶ Respektíve v obdobnom právnom predpise, ktorý upravuje vysoké školstvo a jeho organizáciu.

⁷ CALOVIC NENEZIC, Sanja – KRTOLICA, Milena – JELIC, Milica – SEKARIC, Suzana. Perceptions of Students and Teachers of the University of Montenegro on Academic Integrity. In *CEPS Journal 13 (2023) 3*, s. 77. [online]. [cit. 12.11.2025]. Dostupné online z: <<https://doi.org/10.26529/cepsj.1589>>.

⁸ Článok 1 zákona č. 017/19 o akademickej integrite.

⁹ Ibidem, články 10 a 11.

dizertačných a ďalších kategórií vedeckých či literárnych diel), ako aj vyhotovovanie týchto prác alebo ich častí za inú osobu.¹⁰ Podľa príslušnej právnej úpravy je orgánom vyvodzujúcim zodpovednosť za porušovanie pravidiel akademickej integrity Etická rada ako orgán menovaný a odvolávaný vládou na funkčné obdobie štyroch rokov.¹¹

Obdobné zavedenie administratívnoprávnej zodpovednosti osôb stojacich mimo akademickeho prostredia aj v Slovenskej republike možno preto vnímať ako významný krok smerujúci k ochrane jeho integrity limitovaním externých vplyvov na výsledky duševnej činnosti vysokoškolských študentov. Napriek tomu, aktuálna právna úprava prirodzene vyvoláva otázky o odôvodnenosti a primeranosti sankčných mechanizmov, ako aj obmedzenej možnosti ich individualizácie, vrátane výšky pokút či zohľadnenia miery zavinenia páchatel'a v priestupkovom konaní. Zároveň, novoprijatá zákonná úprava vyvoláva impulz k potrebe ďalšieho vedeckého bádania, keďže vymedzenie správneho deliktu právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb len čoraz viac zdôrazňuje aplikačné výzvy vyplývajúce z absencie jednotného, systematizovaného rámca, ktorý by zabezpečoval uplatňovanie základných zásad správneho trestania aj v predmetných prípadoch.

Cieľom predkladaného príspevku je preto identifikovať vybrané problematické aspekty právnej úpravy zodpovednosti za účasť na akademickom podvode v zákone o vysokých školách so zameraním na nesúlad medzi závažnosťou protiprávneho konania a zákonom predpokladanou sankciou. Osobitná pozornosť sa súčasne venuje aj širšej otázke potreby systematizácie správneho trestania formou všeobecne záväzného právneho kódexu. Môže byť absencia jednotného kódexu jednou z príčin disproporcionality a nedostatku právnych záruk pri ukladaní sankcií za účasť na akademickom podvode?

Za účelom zodpovedania týchto otázok sa príspevok opiera o nasledujúce hypotézy:

- 1) Výška hroziacej pokuty pri postihovaní fyzických osôb z páchania priestupku účasti na akademickom podvode je neproporcionálna.
- 2) Súčasná právna úprava zákona o vysokých školách v prípade priestupku účasti na akademickom podvode dostatočne v konaní nezohľadňuje subjektívnu stránku skutkovej podstaty vo vzťahu k miere zavinenia páchatel'a, čím nediferencuje medzi závažnejšími a menej závažnými formami páchatel'stva.
- 3) Absencia možnosti použitia zákona o priestupkoch na konanie o správnych deliktach právnických osôb a podnikajúcich fyzických osoby zapríčiňuje nerovnomerné postavenie účastníkov vo vzťahu ku garancii práv a procesných záruk v administratívnom konaní, pričom kodifikovaná právna úprava správnych deliktov môže tieto nepriaznivé následky zmierniť.

Pri vypracovaní predloženého príspevku sú využité predovšetkým metódy právnej analýzy, teleologického výkladu, ako aj normatívna a komparatívna metóda, so zameraním na posúdenie súladu zákonnej úpravy s relevantnými zásadami správneho trestania, a to najmä so zásadou proporcionality a individuálneho prístupu správnych orgánov k páchatel'om pri ukladaní sankcií.

II. FYZICKÉ OSOBY AKO PÁCHATELIA PRIESTUPKU ÚČASTI NA AKADEMICKOM PODVODE

Účasť na akademickom podvode bola inkorporovaná do zákona o vysokých školách prostredníctvom zavedenia skutkovej podstaty priestupku, ktorého sa v zmysle ustanovenia § 1081 ods. 2 písm. a) a písm. b) tohto zákona môže dopustiť každá fyzická osoba, ktorá pre iného

---

¹⁰ Ibidem, článok 12.

¹¹ Ibidem, článok 13.

vyhotoví alebo zabezpečí vyhotovenie záverečnej, rigoróznejšej alebo habilitačnej práce alebo jej časti, prípadne propaguje, ponúka alebo sprostredkuje vyhotovenie záverečnej, rigoróznejšej alebo habilitačnej práce či jej časti¹². Kým zavedenie predmetnej skutkovej podstaty do zákona o vysokých školách možno hodnotiť kladne, keďže poukazuje na zreteľný záujem zákonodarcu reagovať na narastajúci počet porušovania zásad akademickej integrity, problematickým aspektom sa z hľadiska zachovania proporcionality v správnom trestaní preukazuje najmä vymedzenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty správneho deliktu vo vzťahu k sankciám, ktoré páchatel'ovi za protiprávne konanie hrozia.

V kontexte ustanovenia § 3 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) na vyvodenie zodpovednosti páchatel'a postačuje, ak je protiprávne konanie (príp. omisívne konanie), ktoré naplňa materiálne a formálne znaky priestupku, spáchané z nedbanlivosti. Uvedené sa uplatňuje za predpokladu, ak osobitný právny predpis, v tomto prípade zákon o vysokých školách, neustanoví, že pre naplnenie znakov skutkovej podstaty sa vyžaduje páchatel'ov úmysel.¹³

Keďže zákonodarca v ustanovení § 1081 ods. 2 zákona o vysokých školách explicitne nevyžaduje pre spáchanie priestupku účasti na akademickom podvode úmyselné konanie, možno dospieť k záveru, že zodpovednosť možno vyvodit' aj pri konaní z nedbanlivosti. Na druhej strane, z hľadiska účelu zakotvenia právnej úpravy v zákone o vysokých školách sa javí, že zákonodarca pri prijímaní predmetného ustanovenia chcel postihovať predovšetkým také fyzické osoby, ktoré vedome a zámerne vyhotovia záverečnú alebo kvalifikačnú prácu, prípadne jej časť, pre iné osoby, a to najmä s cieľom dosiahnuť určitý zisk. Súčasné znenie zákona o vysokých školách však výslovne nevyžaduje, aby páchatel' konal so zámerom dosiahnuť akýkoľvek finančný či iný prospech alebo zvýhodnenie, prípadne aby mal vedomosť o tom, že ním vyhotovené dielo bude skutočne použité ako záverečná alebo kvalifikačná práca inej osoby.

Napriek tomu, že cieľ ako fakultatívny znak zavinenia sa v rámci právnej úpravy správnych deliktov vyskytuje skôr výnimočne,¹⁴ možno sa domnievať, že v konkrétnom prípade by mal byť výslovne zohľadnený v skutkovej podstate predmetného priestupku. Hoci je účelom ustanovenia § 3 zákona o priestupkoch poskytnúť správnomu orgánu v konaní určitú mieru flexibility, najmä s cieľom zmierniť nároky na dokazovanie zavinenia pri menej závažných správnych deliktoch,¹⁵ výška pokuty, ktorá za dané konanie hrozí, túto výhodu značne relativizuje. Práve vzhľadom na prísnosť sankcií by kritérium zavinenia malo byť reflektované už v samotných obligatórnych znakoch skutkovej podstaty priestupku. Tento rozpor je evidentný aj napriek skutočnosti, že zákonodarca vo všeobecnosti vychádza z premisy, podľa ktorej páchanie správnych deliktov predstavuje nižšiu mieru spoločenskej škodlivosti ako páchanie trestných činov, čo sa prejavuje najmä vo forme miernejších sankcií, ktoré môžu byť v správnom konaní uložené.¹⁶ Tým vzniká značný nepomer medzi zámerom, ktorý by mal zákonodarca právnou normou sledovať a dopadom, ktorý právny stav *de lege lata* má v konkrétnych prípadoch sankcionovania na páchatel'ov daného priestupku.

V súlade s ustanovením § 1081 ods. 3 zákona o vysokých školách je správny orgán oprávnený uložiť fyzickej osobe za dané protiprávne konanie pokutu vo výške od 10 000 do

¹² Ustanovenie § 1081 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹³ Ustanovenie § 3 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

¹⁴ HORVAT, Matej. Pojem, predmet, systém a pramene správneho práva trestného. In HAMULÁKOVÁ, Zuzana – HORVAT, Matej. *Základy správneho práva trestného*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, s. 33.

¹⁵ HORVAT, Matej. Zákon o priestupkoch. Všeobecná časť. In SREBALOVÁ, Mária a kolektív. *Zákon o priestupkoch. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 15-23.

¹⁶ HORVAT, Matej. Pojem, predmet, systém a pramene správneho práva trestného. In HAMULÁKOVÁ, Zuzana – HORVAT, Matej. *Základy správneho práva trestného*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, s. 22-27.

50 000 eur. Pri recidíve páchatel'a do dvoch rokov od právoplatnosti rozhodnutia o spáchaní priestupku mu môže byť uložená pokuta v rozmedzí od 20 000 do 100 000 eur.¹⁷ Práve existencia mimoriadne vysokej spodnej hranice pokuty vyžaduje kritickú reflexiu jej proporcionality vo vzťahu k povahe a závažnosti konania. Suma 10 000 eur v súčasnosti predstavuje viac ako šesťnásobok priemerného mesačného zárobku¹⁸, čo v praxi môže predstavovať pre fyzickú osobu, ktorá sa dopustí protiprávneho konania čo i len z nebanlivosti, nielen neprimeranú, ale až likvidačnú¹⁹ správnu sankciu. Uvedené ustanovenie tak v aplikačnej praxi výrazne limituje priestor orgánov verejnej správy na individuálne posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti uloženia sankcie, čím determinuje aplikačný rámec, v ktorom pri výkone svojich právomocí nemôžu orgány verejnej správy plnohodnotne naplniť požiadavku vyplývajúcu z článku 5 Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec(2007)7 o dobrej verejnej správe, podľa ktorej majú povinnosť uplatňovať opatrenia zasahujúce do práv alebo záujmov súkromných osôb len v nevyhnutnom rozsahu potrebnom na dosiahnutie žiadúceho cieľa²⁰ a zdržať sa prijímania takých opatrení, ktoré by boli svojou intenzitou považované za neproporcionálne vzhľadom na sledovaný účel²¹. Napriek tomu, že predmetné odporúčanie nie je adresované zákonodarcovi, jeho význam spočíva v nastavení štandardov výkonu verejnej správy, ktorých dodržiavanie je v dôsledku rigidnej zákonnej úpravy v aplikačnej praxi orgánov verejnej správy značne obmedzované.

Možno predpokladať, že zákonodarca v tomto kontexte počítal s určitým korektívom v podobe aplikácie ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o priestupkoch, ktoré umožňuje správnomu orgánu ukladať fyzickým osobám okrem pokuty aj iné druhy sankcií. V aplikačnej praxi však práve pokuta predstavuje najčastejšie využívaný sankčný prostriedok v správnom konaní.²² Navyše, vzhľadom na povahu protiprávneho konania je zrejmé, že alternatívne druhy sankcií, ako napríklad zákaz činnosti²³ či zhabanie vecí, v konkrétnych prípadoch spravidla nemôžu prichádzať do úvahy. Uloženie primeraného druhu a výšky sankcie správnym orgánom už v konaní na prvom stupni je pritom smerodajné aj v prípade využitia práva podať voči rozhodnutiu riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok. Ak účastník konania podá voči danému rozhodnutiu rozklad, druhostupňový orgán už nemôže pristúpiť k zmene druhu či výšky sankcie uloženej prvostupňovým správnym orgánom, ak nezistí žiadne nové podstatné skutočnosti.²⁴ Praktická realizácia zákonnej úpravy tak významne obmedzuje možnosti

¹⁷ Ustanovenie § 108l ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁸ Priemerná mesačná mzda v Slovenskej republike za prvý štvrtrok roku 2025 bola 1 518 eur. Dostupné online.

¹⁹ Napriek tomu, že v slovenskom právnom poriadku doposiaľ nebola zavedená legálna definícia „likvidačného charakteru pokuty“, podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky môže byť za takú sankciu považovaná pokuta, ktorá má potenciál finančne zlikvidovať subjekt, ktorému sa ukladá, pričom je potrebné ju skúmať vždy individuálne vo vzťahu ku konkrétnej osobe (fyzickej alebo právnickej). Dôkazné bremeno pri tom znáša dotknutý subjekt, ktorý tvrdí, že pokuta má likvidačný dopad na jeho majetkové pomery. K tomu bližšie pozri: Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2019, sp. zn. IV. ÚS 147/2019.

²⁰ Článok 5 ods. 2 Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec(2007)7 o dobrej verejnej správe.

²¹ Článok 5 ods. 3 druhá veta Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec(2007)7 o dobrej verejnej správe.

²² HAMULÁKOVÁ, Zuzana. Priestupkové právo hmotné. In HAMULÁKOVÁ, Zuzana – HORVAT, Matej. *Základy správneho práva trestného*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, s. 104-105.

²³ Zákaz činnosti je v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov možné uložiť len vtedy, ak tento zákon alebo osobitný právny predpis, v danom prípade zákon o vysokých školách, predmetnú sankciu explicitne umožňuje pri konkrétnej skutkovej podstate daného priestupku. K tomu bližšie pozri: VRABKO, Marián. Zákon o priestupkoch. Konanie o priestupkoch. In SREBALOVÁ, Mária a kolektív. *Zákon o priestupkoch. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 70-75.

²⁴ DUDOR, Ladislav – ANDOROVÁ, Petra. Niekoľko úvah k uplatňovaniu zásady *reformatio in peius* v správnom konaní. In KOŠIČAROVÁ, Soňa. (ed.) *Princípy administratívnoprávnej zodpovednosti – právna úprava a právna prax*. Trnava : Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2016, s. 14. Tu možno konkrétne poukázať aj na ustanovenie § 82 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorým zákonodarca zásadu zákazu *reformatio in peius* explicitne formuluje.

individualizácie sankcie a vo väčšine prípadov vedie k ukladaniu finančných pokút síce v zákonom stanovenej, avšak neprimeranej výške.

Ak už zákonodarca pristúpil k sankcionovaniu fyzických osôb za spáchanie priestupku účasti na akademickom podvode, nedostatočne potom rozlišuje napríklad tie situácie, keď fyzická osoba poskytne jazykovú alebo štylistickú korektúru textu, prípadne text pripomienkuje či doplní o vlastné myšlienky, a študent alebo účastník rigorózneho či habilitačného konania tieto pripomienky priamo prevezme do svojho vlastného textu. Hoci je možné predpokladať, že takáto osoba mohla mať vedomosť o účele ďalšieho použitia jej textu, prípadne mohla predvídať, že sa svojim konaním dopúšťa priestupku, automaticky to neznamená, že konala s úmyslom vyhotoviť záverečnú alebo kvalifikačnú prácu pre tretiu osobu. Vzhľadom na nezvyčajne vysokú spodnú hranicu minimálnej finančnej sankcie je však potrebné, aby zákonodarca sankcionoval práve závažnejšie formy protiprávneho konania. Z tohto dôvodu možno aktuálne vymedzenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty predmetného správneho deliktu považovať za neproporcionálne a potenciálne neprimerané k závažnejším formám participácie na vypracovaní záverečných alebo kvalifikačných prác.

Nemožno však opomenúť, že podľa ustanovenia § 12 ods. 1 zákona o priestupkoch sú správne orgány povinné prihliadať nielen na spôsob spáchania priestupku, jeho následky a okolnosti, ale aj na osobu páchatela, mieru jeho zavinenia a pohnútky, ktoré ho viedli k protiprávnemu konaniu.²⁵ Napriek tomu možno v aplikačnej praxi predpokladať, že rozhodujúcim spôsobom bude prevládať ukladanie finančných pokút, a to najmä vzhľadom na obmedzený rozsah aplikovateľných alternatívnych sankcií. V súlade so zásadou zákonnosti pri ukladaní sankcií nemôže správny orgán uložiť pokutu nižšiu, ako je zákonom stanovená minimálna hranica, teda vo výške 10 000 eur, čo v konkrétnych prípadoch bude viesť k porušovaniu zásady proporcionality.

Ustanovenie výšky pokuty pre fyzickú osobu v priestupkovom konaní v rozpätí od 10 000 do 50 000 eur predstavuje v slovenskom právnom prostredí výnimočný stav. Zatiaľ čo zákon o priestupkoch vo všeobecnosti neumožňuje správnomu orgánu uložiť v konaní sankciu vyššiu ako 3 319 eur (príkladom možno uviesť priestupok na úseku podnikania podľa ustanovenia § 24 ods. 2 tohto zákona), osobitné právne predpisy obsahujú rôzne prístupy k určovaniu výšky pokút, vrátane odlišných mechanizmov ich výpočtu alebo stanovenia ich maximálnej hranice.²⁶ Rozmedzie výšky pokuty v rozsahu, v akom je upravené v ustanovení § 108l ods. 3 zákona o vysokých školách, predstavuje v slovenskom právnom poriadku skôr výnimočné riešenie, ktoré svojou prísnosťou vyčnieva spomedzi bežných sankčných mechanizmov.

Navzdory uvedenému však predmetný prístup zákonodarcu predstavuje len ďalšiu z obvykle pertraktovaných tendencií vedúcich k sprísňovaniu sankčných mechanizmov v oblasti správneho trestania, ku ktorej dochádza aj napriek absencii ich dostatočného odôvodnenia.²⁷ Obdobnú perspektívu zaujal zákonodarca aj v prípade priestupku účasti na akademickom

²⁵ Ustanovenie § 12 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

²⁶ Konzistentne s určením hornej hranice pokuty v rámci zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov pristupuje zákonodarca napríklad aj k ustanoveniu hornej hranice pokuty v prípade priestupku porušenia povinnosti dodržiavať mlčanlivosť podľa ustanovenia § 18 v spojení s ustanovením § 32 ods. 1 zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom v zmysle ustanovenia § 32 ods. 2 tohto zákona zákonodarca umožňuje uložiť fyzickej osobe za predmetné protiprávne konanie pokutu totožne do výšky 3 319 eur; spodnú hranicu pri tom zákon neustanovuje vôbec. Podobne: HAMULÁKOVÁ, Zuzana. Priestupkové právo hmotné. In HAMULÁKOVÁ, Zuzana – HORVAT, Matej. *Základy správneho práva trestného*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, s. 104.

²⁷ MOLITORIS, Peter. Vzťah medzi zákonnosťou a prípustnosťou dôkazov vo veciach správneho trestania. In *Studia Iuridica Cassoviensia*, č. 1, roč. 6, 2018, s. 34. [online]. [cit. 18.11.2025]. Dostupné online z: <https://sic.pravo.upjs.sk/files/4/molitoris_-_vztah_medzi_zakonnostou_a_pripustno.pdf>.

podvode, k čomu je možno dospieť najmä poukázaním na strohosť dôvodovej správy k novelizačnému návrhu zákona o vysokých školách²⁸.

V závere tejto časti považujeme za potrebné zdôrazniť, že zákonom ustanovené rozpätie pokuty pri priestupku účasti na akademickom podvode možno vnímať ako neprimerané, najmä ak sa zohľadní možnosť nedbanlivostného zavinenia či absencia cieľa páchatel'a. Odporúčame, aby zákonodarca zväzil doplnenie skutkovej podstaty priestupku o úmyselné konanie a výslovné zakotvenie cieľa páchatel'a, čím by sa eliminovalo riziko postihu osôb, ktoré sa na akademickom podvode podieľali bez vedomého zámeru. Zároveň odporúčame znížiť zákonom stanovenú spodnú hranicu pokuty alebo alternatívne zväžiť jej úplné odstránenie, ako to umožňujú aj iné osobitné právne predpisy v oblasti priestupkového práva, na ktoré sme poukázali hore v texte.

Z tohto dôvodu navrhujeme, aby zákonodarca zväzil novelizáciu ustanovenia § 108l ods. 2 zákona o vysokých školách v nasledujúcom znení:

„Fyzická osoba sa dopustí priestupku, ak v úmysle získať majetkový prospech pre iného

- a) vyhotoví alebo zabezpečí vyhotovenie záverečnej, rigoróznej alebo habilitačnej práce alebo jej častí, alebo*
- b) propaguje, ponúka alebo sprostredkuje priamo alebo nepriamo vyhotovenie záverečnej, rigoróznej alebo habilitačnej práce alebo jej časti; to platí, aj ak následkom nie je akademický podvod.“*

III. SPRÁVNE TRESTANIE PRÁVNICKÝCH OSÔB A PODNIKAJÚCICH FYZICKÝCH OSÔB PRI ÚČASTI NA AKADEMICKOM PODVODE

Zákon o vysokých školách ustanovením § 108l zavádza do právneho poriadku okrem priestupkovej zodpovednosti fyzických osôb za účasť na akademickom podvode aj administratívnoprávnu zodpovednosť právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb. Rovnako ako v prípade fyzických osôb, aj v prípade vyššie uvedených subjektov je protiprávne konanie posudzované podľa totožnej skutkovej podstaty, ktorá spravidla postihuje vyhotovenie, sprostredkovanie alebo propagovanie záverečných alebo kvalifikačných prác pre inú osobu.²⁹ Cieľom uvedeného ustanovenia je rozšíriť administratívnu zodpovednosť na subjekty, ktoré sa systematicky podieľajú na narúšaní academickej integrity, pričom tak konajú za účelom dosiahnutia majetkového zisku. Týmto subjektom je správny orgán v zmysle ustanovenia § 108l ods. 3 zákona o vysokých školách oprávnený uložiť pokutu v rozsahu od 10 000 do 50 000 eur.³⁰

Z pohľadu správnoprávnej teórie, ale aj z hľadiska aplikačnej praxe, vznikajú zakotvením ustanovenia § 108l ods. 1 a ods. 3 tohto zákona viaceré problematické aspekty, ktoré opätovne poukazujú na disproporcionalitu právnej úpravy a nedostatky pri správnom trestaní právnických osôb ako takých.

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že zákonodarca pri vymedzení rozmedzia výšky pokuty nediferencuje medzi jednotlivými subjektami protiprávneho konania, a oproti fyzickým osobám prakticky neupravuje odlišné kritériá či mechanizmy pre uloženie pokuty páchatel'om, ktorí sú právnickými osobami alebo podnikajúcimi fyzickými osobami. Výška pokuty je pre obidva druhy subjektov totožná, a to napriek tomu, že ekonomické postavenie právnických osôb sa oproti fyzickým osobám v zásadnej miere odlišuje.

²⁸ Dôvodová správa k zákonu č. 137/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. [cit. 20.08.2025]. Dostupné online z: <<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=505390>>.

²⁹ Ustanovenie § 108l ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³⁰ Ustanovenie § 108l ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na druhej strane, zákon o vysokých školách v ustanovení § 108l ods. 3 poskytuje správny orgánom len výrazne limitované možnosti individualizácie sankcie vo vzťahu ku konkrétnej právnickej osobe. Napriek tomu, že podľa ustanovenia § 108l ods. 4 tohto zákona sú správne orgány povinné pri ukladaní sankcie zohľadniť povahu protiprávneho konania, zákonodarca neustanovuje povinnosť prihliadať na individuálne pomery konkrétnej právnickej osoby ani na jej ekonomickú silu. Individualizácia sankcie sa v konečnom dôsledku môže prejavovať výlučne určením konkrétnej výšky pokuty v rámci zákonom stanoveného rozsahu, keďže pokuta predstavuje jediný druh sankcie, ktorý možno právnickej osobe za dané protiprávne konanie uložiť.

Navyše, na rozdiel od právnej úpravy v zákone o priestupkoch, ktorá v súlade s ustanovením § 11 ods. 3 umožňuje správny orgán upustiť od potrestania páchatel'a³¹, pri administratívnom trestaní právnických osôb si správny orgán musí vystačiť s taxatívnym výpočtom sankcií, ktoré ustanovuje osobitný právny predpis. V kontexte zákona o vysokých školách je v súčasnosti jediným druhom sankcie pokuta. Určitý „materiálny korektív“ zákona o priestupkoch, ktorý umožňuje správny orgán prihliadať na konkrétne okolnosti protiprávneho konania, nie je v danom prípade aplikovateľný ani analogicky, keďže správny orgán pri prejednávaní a rozhodovaní o správnych deliktach právnických osôb disponuje diskrečionálnou právomocou, ktorá by mu umožnila protiprávne konanie nepotrestať, len v tých prípadoch, ak to konkrétny právny predpis explicitne formuluje a dovoľuje.³² Rozptýlenosť nejednotnej právnej úpravy, ktorú nezocelňuje žiadny jednotný kódex, je potom možné preklenúť len podrobnou a vyčerpávajúcou právnou úpravou v každom osobitnom zákone.

Vzhľadom na povahu protiprávneho konania vymedzeného v ustanovení § 108l ods. 1 zákona o vysokých školách je namieste zvážiť, či by nebolo účinnejšie doplniť do predmetného ustanovenia aj iné druhy sankcií, ktoré by mali potenciál byť pre páchatel'ov odstrašujúcejšie. Ako vhodnou alternatívou k pokute sa javí sankcia zákazu činnosti, ktorá patrí medzi druhú najčastejšie ukladanú sankciu v rámci správneho trestania právnických osôb.³³

Zároveň je však potrebné upozorniť aj na závažnejší dopad tejto sankcie na život právnickej osoby ako takej. Sankcia zákazu činnosti predstavuje obrovský zásah do práv konkrétnej právnickej osoby a jej podnikateľskej činnosti,³⁴ pričom by v konečnom dôsledku mohol byť jej dopad na právnickú osobu likvidačný. Z tohto dôvodu je potrebné dôsledne pristupovať k určovaniu miery proporcionality pri jej ukladaní tak, aby sledovala svoj účel a zamedzila by možnosti opakovaného protiprávneho konania.³⁵ Keďže zákonodarca v ustanovení § 108l ods. 3 zákona o vysokých školách už *de lege lata* reflektuje na recidívu páchatel'a zvýšením sadzby pokuty v rozpätí od 20 000 do 100 000 eur, práve v uvedených prípadoch by bolo efektívne, aby správny orgán disponoval možnosťou uložiť právnickej osobe alternatívne sankciu zákazu činnosti.

V tomto ohľade nemožno opomenúť, že nepostačuje, ak zákonodarca zakotví daný druh sankcie v rámci ustanovenia § 108l ods. 3 zákona o vysokých školách, ale zároveň musí určiť trvanie zákazu činnosti, inak by bola sankcia prakticky nevykonateľná. Dvojročný časový úsek, počas ktorého môže dôjsť k recidíve, je už v predmetnom ustanovení obsiahnutý, pričom ho

³¹ Ustanovenie § 11 ods. 3 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

³² MASLEN, Michal. Povinnosť dokazovania ako princíp a právna úprava správneho trestania. In: *Přestupky a řízení o nich z pohledu teorie a praxe. Sborník z mezinárodní vědecké konference konané dne 4. října 2013*. Praha : Policejní akademie České republiky, 2014, s. 161.

³³ HORVAT, Matej. *Administratívno-právna zodpovednosť právnických osôb*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, s. 142.

³⁴ Ibidem, s. 143.

³⁵ Ibidem, s. 144.

možno považovať za primeraný, a to najmä vzhľadom k samotnej závažnosti už opakovaného protiprávneho konania.³⁶

Absenciou subsidiarity akéhokoľvek procesnoprávneho predpisu, ktorý by bol v konaní aplikovateľný a značnou roztrieštenosťou právnej úpravy správnych deliktov, môže dochádzať pri rozhodovacej činnosti správneho orgánu k závažným nedostatkom vedúcim k nejednotnosti postihovania právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb.³⁷ Z totožného predpokladu pritom vychádzal aj český zákonodarca pred prijatím zákona č. 250/2016 Sb. o zodpovednosti za prešľupky a řízení o nich, ktorým nahradil dovtedajšiu právnú úpravu so zámerom zjednotenia správneho trestania fyzických a právnických osôb, a tým naplnenia svojich medzinárodných záväzkov vyplývajúcich z práva Európskej únie, medzinárodných zmlúv a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.³⁸

Na potrebu systematického prístupu zákonodarcu k sankcionovaniu právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb poukazuje aj Matej Horvat, ktorý identifikuje absenciu jednotného prístupu zákonodarcu ako jednu z hlavných prekážok k naplneniu princípov správneho trestania.³⁹ Túto úlohu pri správnom trestaní nedokáže nahradiť ani správny poriadok⁴⁰ ako všeobecný procesnoprávny predpis správneho konania, keďže svojím charakterom nielen, že nereflektuje na nevyhnutné kritériá v požadovanom rozsahu,⁴¹ ale súčasne sa v zmysle ustanovenia § 108l ods. 6 zákona o vysokých školách na konanie o správnych deliktoch podľa tohto zákona subsidiárne vôbec nevzťahuje.⁴² Napriek tomu, že zákonodarca ustanovením § 108l ods. 4 zákona prikazuje správnomu orgánu pri ukladaní sankcií zohľadniť závažnosť, spôsob, dĺžku a následky protiprávneho konania, prípadne reflektovať na recidívu páchatel'a či porušenie viacerých povinností,⁴³ nie je možné konštatovať, že páchatel'ovi budú zvoleným spôsobom zaručené všetky imanentné práva a procesné záruky v konaní.

Zuzana Hamul'áková zároveň upozorňuje, že správne delikty právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb naplňajú v slovenských právnych predpisoch predovšetkým tretie, prípadne druhé engelovské kritérium⁴⁴, a to najmä s ohľadom na prítomnosť hroziacich sankcií, a je preto potrebné ich v Slovenskej republike na účely Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Európsky dohovor“)⁴⁵ považovať za

³⁶ Zákonodarca vo všeobecnosti považuje opakované protiprávne konanie za závažnejšie, čo sa primerane odzrkadľuje v prísnejších sankciách, ktoré za recidívne konanie umožňuje príslušným orgánom ukladať. Zároveň je však na mieste zdôrazniť, že právne predpisy najčastejšie upravujú túto dobu v trvaní len jedného roka. K tomu pozri napríklad: ustanovenie § 50 ods. 4 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov alebo ustanovenie § 98 ods. 2 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podobne: HAMULÁKOVÁ, Zuzana. Priestupkové právo hmotné. In HAMULÁKOVÁ, Zuzana – HORVAT, Matej. *Základy správneho práva trestného*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, s. 104.

³⁷ HAMULÁKOVÁ, Zuzana. Zodpovednosť právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby za správny delikt – subjekty ako páchatelia, liberácia, prechod zodpovednosti. In HORVAT, Matej (ed.). *Zákon o priestupkoch – návrh hmotnoprávnej úpravy*. Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023, s. 41.

³⁸ VĚTEŠNÍK, Pavel. In JEMELKA, Luboš – VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. Třetí vydání*. Praha : C. H. Beck, 2025, s. 45-67.

³⁹ HORVAT, Matej. *Administrativní právní odpovědnost právnických osob*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, s. 59-60 a s. 70.

⁴⁰ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

⁴¹ HORVAT, Matej. *Administrativní právní odpovědnost právnických osob*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, s. 59.

⁴² Ustanovenie § 108l ods. 6 Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴³ Ustanovenie § 108l ods. 4 Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁴ Na účely aktivácie článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postačuje, ak delikt splní čo i len jedno z engelovských kritérií, aby sa považovalo za „trestné obvinenie“.

⁴⁵ Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení dodatkových protokolov.

„trestné obvinenie“.⁴⁶ K obdobnému záveru sa prikláňa aj Radomír Jakab, ktorý poukazuje na represívnu povahu ukladania sankcií pri páchaní správnych deliktov právnickými osobami a podnikajúcimi fyzickými osobami. Odkazuje pri tom najmä na závažnosť hroziacej sankcie, najmä pokuty, ktorá sa v prípade predmetnej kategórie subjektov môže pohybovať až do výšky niekoľko miliónov eur.⁴⁷

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva už v súčasnosti poskytuje ucelený a systematický rámec pre posudzovanie deliktov podľa článku 6 Európskeho dohovoru. Týmto spôsobom umožňuje členským štátom jednak určiť, či sa konkrétny delikt posudzuje v zmysle predmetného článku, a ak áno, tak či patrí pod jeho civilnoprávnu alebo trestnoprávnu vetvu, a jednak ponúka jasné usmernenia pre členské štáty o tom, aké práva musia byť účastníkom konania v závislosti od charakteru deliktu zaručené.⁴⁸ Zabezpečenie týchto práv pritom nemôže mať len čisto formálny charakter, ale musí pre páchatel'ov deliktov vytvárať faktickú možnosť tieto práva v konaní uplatňovať. Na základe uvedeného možno dospieť k záveru, že Slovenská republika si pri právnej úprave *de lege lata* nedostatočne plní svoje pozitívne záväzky vyplývajúce z Európskeho dohovoru. Zo znenia zákona o vysokých školách totiž správne orgánú nevyplýva explicitná povinnosť zabezpečiť obvinenému všetky základné práva v konaní. Príkladom možno uviesť právo obvineného na obhajobu v konaní, právo na tlmočníka alebo uplatnenie zásady prezumpcie neviny, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou v konaniach o trestných veciach v zmysle článku 6 Európskeho dohovoru. Vzniknutú právnu medzeru je možno v určitých ohľadoch vyplniť analogickým použitím inštitútov trestného práva, a to aj napriek skutočnosti, že používanie analógie vo veciach trestania by malo pri aplikácii práva predstavovať možnosť *ultima ratio*⁴⁹ a zákonodarca by mal uprednostniť explicitnú právnu úpravu, ktorá minimalizuje riziko vydávania nezákonných rozhodnutí orgánmi verejnej správy.

Ako „odrazový mostík“ pre rekodifikáciu správnych deliktov v Slovenskej republike môže pritom poslúžiť aj súčasná podoba slovenského zákona o priestupkoch, ktorá sa doposiaľ preukazuje ako najkomplexnejší zákon podieľajúci sa na zabezpečení garancie práv a procesných záruk pre páchatel'a v konaní o priestupku v porovnaní s ostatnými zákonmi upravujúcimi správne delikty, ktoré obsahujú nanajvýš čiastkovú právnu úpravu.⁵⁰

Pozitívne preto možno vyzdvihnúť aj niekoľkoročné snahy akademickej obce o vzbudenie záujmu zo strany zákonodarcu o zásadné „prekopanie základov“ správneho trestania tak, aby spĺňalo nároky kladené na členské štáty Rady Európy článkom 6 Európskeho dohovoru, čím by sa zabezpečil rovnaký rozsah práv a procesných záruk v administratívnom konaní aj pre právnické osoby, a to práve prijatím jednotného kódexu, ktorý by tvoril všeobecný predpis pre správne trestanie fyzických osôb ako aj právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb.⁵¹

⁴⁶ HAMULÁKOVÁ, Zuzana. *Správne delikty právnických osôb – vybrané inštitúty a problémy*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, s. 123-126.

⁴⁷ JAKAB, Radomír. Uplatnenie práva na spravodlivý súdny proces vo veciach správneho trestania podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. In KOŠIČIAROVÁ, Soňa (ed.) *Princípy trestania a správne delikty: zborník príspevkov z česko-slovenskej vedeckej konferencie konanej 23. septembra 2016 v Trnave*. Trnava : Trnavská univerzita v Trnave. Právnická fakulta, 2016, s. 98.

⁴⁸ Jedným zo spôsobov, ktorým Európsky súd pre ľudské práva približuje a vykladá svoje rozhodnutia, je prostredníctvom tzv. sprievodcov článkom 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pre civilnoprávnu aj trestnoprávnu vetvu. K tomu pozri: Council of Europe. 2013. Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights. Right to a Fair Trial (Civil Limb). 66 s. [online]. [cit. 22.08.2025]. Dostupné online z: <<https://rm.coe.int/1680700aaf>>; Council of Europe. 2014. Guide on Article 6 . Right To a Fair Trial (Criminal Limb). 64 s. [online]. [cit. 22.08.2025]. Dostupné online z: <<https://rm.coe.int/1680304c4e>>.

⁴⁹ LUKÁŠ, Tomáš. Restoratívne prvky v správnom trestaní. In *Právny obzor*, 104, 2021, č. 2, s. 162. [online]. [cit. 17.11.2025]. Dostupné online z: <<https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.2021.2.05>>.

⁵⁰ HORVAT, Matej. *Administratívno-právna zodpovednosť právnických osôb*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, s. 59.

⁵¹ K tomu pozri: HORVAT, Matej (ed.). *Zákon o priestupkoch – návrh hmotnoprávnej úpravy*. Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023, 107 s. [online]. [cit. 24.08.2025]. ISBN 978-80-7160-708-3. Dostupné online z: <https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Pracoviska/Katedry/KSEP/zborniky_a_cvicebnice/2023-zbornikAPVVHP_uprava.pdf>; HAVELKOVÁ, Mária – GREŠOVÁ, Lenka – BLEHO, Šimon (ed.). *Nová právna úprava správneho*

IV. ZÁVER

Aj napriek tomu, že novelizácia zákona o vysokých školách priniesla do slovenského právneho poriadku novum, ktoré možno vzhľadom na narastajúci počet podvodných konaní pri písaní záverečných alebo kvalifikačných prác uvítať, nie je možné tak urobiť bez kritického náhľadu do novozavedených skutkových podstát správneho deliktu účasti na akademickom podvode.

Na základe analýzy skutkovej podstaty priestupku účasti na akademickom podvode možno dospieť k záveru, že právna úprava prijatá zákonodarcom nenapĺňa požiadavku proporcionality pri ukladaní sankcií, keďže zákonom určené rozpätie pokuty v hodnote od 10 000 do 50 000 eur neproporčne vyčnieva spomedzi právnej úpravy pokút pri priestupkoch a vzhľadom na jej minimálnu výšku môže mať na páchatel'a až likvidačný následok. Uvedené nadobúda osobitný rozmer aj s ohľadom na zakotvenie totožnej výšky peňažnej sankcie v prípade právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb. Z tohto dôvodu sa možno nazdávať, že zákonodarca žiadnym spôsobom nerozlišuje medzi ekonomickým postavením jednotlivých subjektov v konaní napriek tomu, že formálne odlišuje predmetné protiprávne konanie na priestupok a iný správny delikt.

Vykonanou analýzou sme súčasne dospeli k záveru, že práve vzhľadom na neobvykle prísnu sankciu by sa mal zákonodarca v skutkovej podstate precíznejšie vysporiadať so závažnosťou konania a mierou zavinenia páchatel'a. Nedbanlivostné spáchanie priestupku, ktoré môže viesť k uloženiu pokuty minimálne vo výške 10 000 eur, rozhodne presahuje sledovanie účelu nielen individuálnej, ale aj generálnej prevencie. A to najmä ak pripustíme premisu, že účelom ustanovenia by malo byť predovšetkým sankcionovanie tých fyzických osôb, ktoré sa vedome a úmyselne, prevažne s cieľom dosiahnuť majetkový zisk, podujmú vypracovania záverečnej alebo kvalifikačnej práce za tretiu osobu. Hypotézy 1 a 2, ktoré sme si stanovili v úvode príspevku, tak považujeme za verifikované.

Za týmto účelom sme navrhli, aby zákonodarca zväzil:

- zníženie spodnej hranice výšky pokuty, alternatívne aby zväzil jej úplné odstránenie,
- zavedenie úmyselného zavinenia páchatel'a do ustanovenia § 108l ods. 2 zákona o vysokých školách; prípadne aby zväzil zakotvenie cieľ'a páchatel'a ako obligatórny znak subjektívnej stránky skutkovej podstaty daného priestupku.

V druhej časti príspevku sme sa zamerali na analýzu správneho deliktu účasti na akademickom podvode páchanom právnickými osobami a podnikajúcimi fyzickými osobami. Dospeli sme k zisteniu, že aktuálny právny stav neumožňuje správnomu orgánu uložiť týmto subjektom iný druh sankcie ako pokutu, a to ani v prípade opakovaného, resp. recidívneho protiprávneho konania. Z tohto dôvodu sme navrhli, aby zákonodarca zväzil začlenenie sankcie zákazu činnosti do ustanovenia § 108l ods. 3 zákona o vysokých školách, keďže môže svojim charakterom plniť preventívnu funkciu efektívnejšie ako pokuta, a to predovšetkým v prípade ekonomicky silnejších právnických osôb, ktoré spravidla neodstrašuje ukladanie finančných sankcií vo výške od 10 000 do 50 000 eur, respektíve 20 000 až 100 000 eur pri recidíve páchatel'a.

Zároveň sme poukázali na ustanovenie § 108l ods. 4 zákona o vysokých školách, ktoré usmerňuje správny orgán pri ukladaní predmetných sankcií právnickým osobám. Ustanovenie však predstavuje len veľmi strohú právnu úpravu, ktorá nemá ambíciu napĺňať požiadavky kladené na členské štáty článkom 6 Európskeho dohovoru. Hypotézu 3, ktoré bola stanovená v úvode, tak považujeme za čiastočne verifikovanú. Zákon o priestupkoch ako čiastočne

---

trestania. Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2021, 70 s. [online]. [cit. 24.08.2025]. ISBN 978-80-7160-616-1. Dostupné online z: <https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Pracoviska/Katedry/KSEP/zborniky_a_cvicebnice/ZBORNIAKAPVVnova_uprava_spravneho_trestania_2021.pdf>.

kodifikovaný právny predpis totiž napĺňa podmienky, ktoré ukladá článok 6 Európskeho dohovoru⁵² a ktoré napriek tomu absentujú v právnej úprave správneho deliktu účasti na akademickom podvode páchanom právnickými osobami. Z tohto dôvodu je zrejmé, že postavenie účastníkov nie je v konaní rovnocenné.

Úplným záverom sa nazdávame, že prijatie jednotného kódexu pre oblasť správneho trestania, ktorý by zlúčil kategóriu priestupkov a správnych deliktov právnických osôb, by mohlo napomôcť pri preklenutí nedostatkov osobitných právnych predpisov, ktoré obsahujú len čiastkovú úpravu správnych deliktov a spravidla opomínajú zakotvenie ustanovení, ktoré by priznávali právnickým osobám rovnaký rozsah procesných práv v konaní ako majú fyzické osoby. Tento zámer sa javí ako o to naliehavejší práve v situáciách, keď sa na konanie subsidiárne nevzťahuje ani správny poriadok, ako je tomu v prípade konania o správnych deliktoch právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb podľa zákona o vysokých školách.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

akademický podvod, správne delikty, právnické osoby, správne trestanie

KEY WORDS

academic fraud, administrative offences, legal entities, administrative punishment

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. CALOVIC NENEZIC, Sanja – KRTOLICA, Milena – JELIC, Milica – SEKARIC, Suzana. Perceptions of Students and Teachers of the University of Montenegro on Academic Integrity. In *CEPS Journal 13 (2023) 3*, s. 75-104. [online]. [cit. 12.11.2025]. Dostupné online z: <<https://doi.org/10.26529/cepsj.1589>>.
2. Council of Europe. 2013. Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights. Right to a Fair Trial (Civil Limb). 66 s. [online]. [cit. 22.08.2025]. Dostupné online z: <<https://rm.coe.int/1680700aaf>>.
3. Council of Europe. 2014. Guide on Article 6. Right To a Fair Trial (Criminal Limb). 64 s. [online]. [cit. 22.08.2025]. Dostupné online z: <<https://rm.coe.int/1680304c4e>>.
4. Dôvodová správa k zákonu č. 137/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. [cit. 20.08.2025]. Dostupné online z: <<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=505390>>.
5. DUDOR, Ladislav – ANDOROVÁ, Petra. Niekoľko úvah k uplatňovaniu zásady reformatio in peius v správnom konaní. In KOŠIČIAROVÁ, Soňa. (ed.) *Princípy administratívnoprávnej zodpovednosti – právna úprava a právna prax*. Trnava : Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2016, s. 13-23.
6. Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení dodatkových protokolov.
7. HAMUĽÁKOVÁ, Zuzana – HORVAT, Matej. *Základy správneho práva trestného*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, 308 s.
8. HAMUĽÁKOVÁ, Zuzana. *Správne delikty právnických osôb – vybrané inštitúty a problémy*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, 316 s.
9. HAVELKOVÁ, Mária – GREŠOVÁ, Lenka – BLEHO, Šimon (ed.). *Nová právna úprava správneho trestania*. Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2021, 70 s. [online]. [cit. 24.08.2025]. ISBN 978-80-7160-616-1.

⁵² HORVAT, Matej. *Administratívnoprávna zodpovednosť právnických osôb*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, s. 59.

- Dostupné online z:
<https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Pracoviska/Katedry/KSEP/zborniky_a_cvicebnice/ZBORNI_K_APVV_nova_uprava_spravneho_trestania_2021.pdf>.
10. HORVAT, Matej. *Administratívnoprávna zodpovednosť právnických osôb*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, 264 s.
  11. HORVAT, Matej (ed.). *Zákon o priestupkoch – návrh hmotnoprávnej úpravy*. Bratislava : Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023, 107 s. [online]. [cit. 24.08.2025]. ISBN 978-80-7160-708-3. Dostupné online z: <https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Pracoviska/Katedry/KSEP/zborniky_a_cvicebnice/2023-zbornikAPVV_HP_uprava.pdf>.
  12. JAKAB, Radomír. Uplatnenie práva na spravodlivý súdny proces vo veciach správneho trestania podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. In KOŠIČIAROVÁ, Soňa (ed.) *Princípy trestania a správne delikty: zborník príspevkov z česko-slovenskej vedeckej konferencie konanej 23. septembra 2016 v Trnave*. Trnava : Trnavská univerzita v Trnave. Právnická fakulta, 2016, s. 93-101.
  13. JEMELKA, Luboš – VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. Třetí vydání*. Praha : C. H. Beck, 2025, 1195 s.
  14. Law on Academic Integrity, The Official Register of Montenegro, No. 017/19.
  15. LUKÁŠ, Tomáš. Restoratívne prvky v správnom trestaní. In *Právny obzor*, 104, 2021, č. 2, s. 155-169. [online]. [cit. 17.11.2025]. Dostupné online z: <<https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.2021.2.05>>.
  16. MASLEN, Michal. Povinnosť dokazovania ako princíp a právna úprava správneho trestania. In *Přestupky a řízení o nich z pohledu teorie a praxe. Sborník z mezinárodní vědecké konference konané dne 4. října 2013*. Praha : Policejní akademie České republiky, 2014, s. 153-171.
  17. MOLITORIS, Peter. Vzťah medzi zákonnosťou a prípustnosťou dôkazov vo veciach správneho trestania. In *Studia Iuridica Cassoviensia*, č. 1, roč. 6, 2018, s. 33-41. [online]. [cit. 18.11.2025]. Dostupné online z: <https://sic.pravo.upjs.sk/files/4_molitoris_-_vztah_medzi_zakonnostou_a_pripustno.pdf>.
  18. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec(2007)7 o dobrej verejnej správe.
  19. Qualifications and Quality Assurance (Education and Training) Act 2012.
  20. SREBALOVÁ, Mária a kolektív. *Zákon o priestupkoch. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2020, 512 s.
  21. Universitätsgesetz 2002 sowie Änderung des Bundesgesetzes über die Organisation der Universitäten und des Bundesgesetzes über die Organisation der Universitäten der Künste (NR: GP XXI RV 1134 AB 1224 S. 111. BR: 6697 AB 6717 S. 690.).
  22. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2019, sp. zn. IV. ÚS 147/2019.
  23. Zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
  24. Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
  25. Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

KONTAKTNÉ ÚDAJE AUTORA

Mgr. Stanislava Sopková

ORCID: 0009-0003-8589-5957

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta

Katedra správneho a environmentálneho práva

Šafárikovo nám. č. 6, P.O.BOX 313

810 00 Bratislava

E-mail: stanislava.sopkova@flaw.uniba.sk